

door: Lotte Jensen

Revoluties in de neerlandistiek

Dit jaar vier ik mijn zilveren jubileum in de neerlandistiek. Ik voel me stokoud terwijl ik dit opschrijf, maar het klopt toch echt. In 1991 begon ik aan mijn studie Nederlands aan de Universiteit Utrecht en dat is precies 25 jaar geleden. Het eerste college ging over de *Camera Obscura* van Hildebrand. Ik wist meteen dat ik goed zat, al duurde het ruim een uur voordat ik doorhad dat Hildebrand en Nicolaas Beets dezelfde persoon waren.

Sinds die tijd is er veel veranderd. Twee ontwikkelingen hebben mijn bestaan als neerlandicus de afgelopen vijf jaar ingrijpend veranderd: de digitalisering en de internationalisering. Met het eerste doel ik op de enorme vlucht die de digitalisering van bronnen heeft genomen. Tot 2010 bracht ik nog vele uren door in leeszaal en archieven, maar nu kan ik bijna alles raadplegen zonder de deur uit te hoeven. Laatst bleek een boek nog niet gedigitaliseerd te zijn en bracht ik tien minuten door op de afdeling Bijzondere Collecties om foto's van het desbetreffende document te maken. Tien minuten! In Delpher, The Early Modern Pamphlets Online en Google Books vind ik alles wat ik nodig heb en doe ik onverwachtse vondsten door het intikken van bepaalde zoekwoorden. Als ik wil weten hoe de Vrede van Amiens in 1802 werd gevierd, heb ik na een uurtje al een stapel documenten bij elkaar. Even 'Oranje' intikken om te zien of er nog orangisten rondliepen onder de feestgangers. Een kind kan de was doen.

NIET TEN KOSTE VAN ALLES

Een tweede omwenteling vormt de internationalisering en die heeft het vakgebied een wezenlijk ander gezicht gegeven. Het is steeds belangrijker geworden om ook in het Engels te publiceren, als je in aanmerking wilt

komen voor subsidies. Dat heeft consequenties voor hoe je je materiaal presenteert en inbedt. Letterkundige teksten uit het verleden zijn pas interessant voor een internationaal publiek wanneer je ze in bredere, internationale discussies kunt plaatsen. Dat dwingt letterkundigen om de grenzen te verleggen en nieuwe verbindingen met andere disciplines aan te gaan. We zijn meer cultuurwetenschappers geworden dan neerlandici. Ik zie dat als een positieve ontwikkeling, want het verrijkt het vakgebied en brengt ons verder als wetenschappers. Ik denk dat deze verbreding en internationalisering nog verder zal toenemen de komende jaren. Echter, internationaal scoren zou niet onze enige drijfveer moeten zijn. Het is nog steeds waardevol om artikelen en monografieën in het Nederlands te publiceren, ook als dat betekent dat je publicatie niet als 'key publication' wordt aangemerkt. Die internationalisering is prachtig, maar niet ten koste van alles.

Terugkijkend op mijn zilveren jubileum kan ik constateren dat ik al twee revoluties in de neerlandistiek heb meegemaakt: de digitalisering en de internationalisering. Toen ik begon met studeren moest ik het *Vermakelijk Bibliografisch Ganzenbord* aanschaffen. Voor wie niet weet wat dat is: het is een papieren handboekje met een opsomming van gedrukte catalogi en naslagwerken. En voor elk oud woordje dat ik niet kende moest ik speciaal naar de UB fietsen om het op te zoeken in de vergeelde versie van het *Woordenboek der Nederlandsche taal*. Zo oud ben ik dus al. ●

Lotte Jensen is als universitair hoofddocent historische Nederlandse letterkunde verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen.